



Delegació Diocesana de Pastoral Familiar  
Arquebisbat de Barcelona

## L'EXHORTACIÓ APOSTÒLICA POSTSINODAL AMORIS LAETITIA

Amb data de 19 de març de 2016, festivitat de St. Josep, el Papa Francesc va donar a conèixer l'Exhortació "Amoris Laetitia", conseqüència dels dos Sínodes sobre la Família: l'extraordinari del mes l'octubre de l'any 2014, que va reflexionar sobre la gran enquesta - consulta al poble cristià sobre els problemes que afectaven al matrimoni i a la família, i l'ordinari de l'octubre del darrer any, que havia de donar a conèixer les conclusions pastorals de dos anys de reflexions i debats.

Eren moltes les qüestions que estaven plantejades i a les quals en certa manera calia donar una resposta. Problemes sobre les condicions en les quals es desenvolupa el matrimoni avui, les diverses cultures que modelen la vida conjugal i familiar, famílies que pateixen condicions socials i econòmiques que impossibiliten el normal desenvolupament de la vida, famílies desestructurades, fracassades en el seu intent de portar una vida en comú, famílies reconstruïdes a partir de noves unions conjugals, parelles de fet que es distancien de les institucions socials per formalitzar la seva unió, matrimonis cristians que abandonen la fe i, per no practicar-la, no la transmeten als seus fills etc., etc. Com es pot oferir una resposta vàlida per a tots els pobles i cultures?

Uns quants problemes centraven l'atenció sobre la possible proposta o solució papal, tal com s'havien desenvolupat els debats sinodals: Els divorciats tornats casar, podrien rebre el sagrament de l'eucaristia? Podrien rebre la benedicció a unes segones núpcies? Les persones homosexuals rebrien alguna acceptació de la seva situació? Interrogants que eren tots objecte de debat des de diverses instàncies.

El Papa Francesc ha sorprès amb el seu document. No ha donat directament cap resposta a aquells que esperaven alguna normativa per a solucionar els casos conflictius. En certa manera ha decebut els qui creien que el Papa aportaria novetats tant doctrinals com normes imperatives disciplinàries. Altres, però, s'han esforçat a interpretar-lo com si no hagués dit res de nou, com si hagués confirmat tan sols la doctrina de sempre.

Què ha aportat el document? És cert que el Papa afirma que no ha canviat la doctrina sobre el matrimoni. Que el matrimoni és un sagrament fonamentat en la decisió de compartir la vida de manera definitiva i amb la disponibilitat d'obrir-se i servir la vida. Aquesta és i serà la doctrina de sempre i no variarà perquè és l'ideal evangèlic. És per aquesta raó que el Papa, en primer lloc, parteix de la proclamació de la Paraula de Déu, del disseny sobre la família, que té com a vocació esdevenir imatge de la família divina; en segon lloc desenvolupa el tema central de l'amor.

No hi ha cap document de l'Església, fins ara, que hagi descrit amb tanta cura i senzillesa la vocació del matrimoni i la família a estimar-se a partir de les realitats de la vida de cada dia, de la convivència, de la necessitat del perdó. El Papa ho fa a partir del comentari de 1Cor 13, l'himne a l'amor, i té cura, per una part, d'exposar la grandesa i generositat de l'amor sense caure en el perill de presentar-ne un ideal tan elevat que més aviat descoratgi en comptes d'engrescar a aconseguir-lo.

L'Exhortació, doncs, té com a primera finalitat engrescar els matrimonis a redescobrir l'amor, a viure'l, a testimoniar-lo. A animar-se i enfortir-se en la seva vocació. Repetim, en aquest aspecte, que la doctrina de l'Església no ha canviat, ni canviarà. És el que Jesús proposa en la seva predicació. Però, com apareix en el mateix evangeli, hi ha defallences. En la comunitat de St. Mateu hi havia alguns creients que, per causes concretes, sembla que per infidelitats o causes avui encara no aclarides del tot, fracassaven en la vida conjugal. El mateix succeï en les comunitats paulines, en

aquells que abandonaven el paganisme i quan abraçaven la fe cristiana tenien problemes conjugals. En un i altre cas, es permetia un nou matrimoni.

El Papa proposa l'exercici de la misericòrdia en els casos en què el matrimoni hagi fracassat. No obre la porta indiscriminadament a un nou matrimoni. No dóna fórmules concretes per a solucionar casos conflictius. Però sí que, a aquells que es troben en situacions irregulars respecte a la praxi conjugal proposada per l'Església i que desitgen retornar a poder participar de la vida de la comunitat, de la vida de fe i, fins i tot, de participar dels sagraments, el Papa demana que l'Església els aculli. No es pot condemnar per sempre i no hi ha dos camins per trobar Déu. L'Església és la casa de tots i tots hi tenim el nostre lloc i responsabilitat. Per altra banda pot donar-se el cas, circumstàncies, fets, condicionaments, problemes que són la causa darrera de la situació "irregular", que conseqüentment poden disminuir en gran manera la culpabilitat i la responsabilitat moral de les persones. Pot succeir també que en principi se sigui el responsable de la situació irregular, però que aquesta sigui irreversible, i seria una nova injustícia retornar a la primera situació. En tots aquests casos, i en d'altres, el Papa proposa que els qui els pateixen siguin **ACOLLITS, SE'LS AJUDI A DISCERNIR EL PROBLEMA I SE'LS INTEGRI A LA COMUNITAT**, des d'una pastoral de la gradualitat. Una afirmació del Papa és clau en aquest procés: "Per això ja no és possible dir que tots els qui es troben en alguna situació així anomenada 'irregular' viuen en una situació de pecat mortal, privats de la gràcia santificant". Per altra banda el Papa dóna gran importància a la formació de la consciència, perquè els principis generals no poden incloure totes les causes i casos particulars. Serà la persona amb la consciència formada la que ha de decidir sobre tot això.

Els pastors han d'ajudar a formar la consciència dels creients, però evitant que les lleis morals que proposin "siguin com pedres que es llancen sobre la vida de les persones". No es poden jutjar "des de la Càtedra de Moisès amb superioritat i superficialitat, els casos difícils i les famílies ferides". És un fet que el Magisteri i el Dogma no poden solucionar tots els casos. Molts problemes s'escapen a les seves propostes i límits. Tanmateix s'ha de respondre als qui cerquen i volen retornar al si de la comunitat. Des del discerniment s'ha de donar **RESPOSTA DES DE L'ESPERIT DE L'EVANGELI** que acull a marginats socials i espirituals i pecadors. Cal donar resposta al qui la cerca i tenir present allò que diu el Papa: "Que en situacions objectives de pecat es pot viure en gràcia de Déu". Per això en la nota 351, recordant l'Evangelii Gaudium, diu que en certs casos podria comptar-se amb l'ajuda dels sagraments, perquè "l'eucaristia no és un premi per als perfectes sinó un generós remei i un aliment per als febles". Sembla que el Papa obre la porta a la recepció de sagraments a aquells que fan el procés de discerniment i d'integració més plena a la vida de l'Església.

L'Esperit de misericòrdia que exercí Jesús ha de mantenir-se viu en tot temps. És un principi evangèlic. La misericòrdia no anul·la els ideals ni afebleix el seu exercici. Al contrari: és una manifestació que Déu sempre acull els que, per les causes que siguin, se n'han apartat. L'Església és el mitjà de la seva manifestació misericordiosa i proposa l'ideal de l'amor conjugal fidel.

### **Referències bíbliques**

"El que vull és misericòrdia i no sacrificis"

Lc. 15,11-32, Paràbola del fill pròdig

Jn. 7,53: 8-11, Jesús i la dona adúltera

Jn. 4,1-42, Jesús i la samaritana

Ef. 2,4-5, Per gràcia hem estat salvats

### **Bibliografia**

Papa Francesc, Exhortació apostòlica post sinodal "Amoris Laetitia", 2016.

Barcelona, octubre de 2016.